

Simbolismul. Aplicații

George Bacovia

Nevroză

*Afară ninge prăpădind,
Iubita cântă la clavir,
Și târgul stă întunecat,
De parcă ninge-n cimitir.*

*Iubita cântă-un marș funebru,
Iar eu nedumerit mă mir;
De ce să cânte-un marș funebru...
Și ninge ca-ntr-un cimitir.*

*Ea plânge, și-a căzut pe clape,
Și geme greu ca în delir...
În dezacord **clavirul moare**,
Și ninge ca-ntr-un cimitir.*

*Și plâng și eu, și tremurând
Pe umeri pletele-i resfir...
Afară **târgul stă pustiu**
Și ninge ca-ntr-un cimitir*

Vocabular

Clavir – Instrument muzical de percuție constând dintr-o cutie mare de rezonanță (așezat pe trei picioare) și dintr-un sistem de coarde metalice, dispuse orizontal, care produc sunete, când sunt lovite de niște ciocănele, acționate cu ajutorul clapelor; pian.

Delir – Tulburare a conștiinței, manifestată prin halucinații, aiurări, iluzii etc., întâlnită în unele boli mintale, în stări febrile etc.

- 1) Menționează două teme/motive literare prezente în textul dat.
- 2) Comentați în două enunțuri titlul poeziei.
- 3) Extrageți un verb la timpul prezent și prezentați valoarea lui expresivă.
- 4) Formulați sentimentele eului liric (3 rânduri).
- 5) Propuneți sinonime cuvintelor din text: *tîrgul, mă mir, întunecat, pustiu*.
- 6) Interpretați în cîte două enunțuri figurile de stil evidențiate.
- 7) Identifică mărcile lirismului subiectiv.
- 8) Scrieți un eseu nestructurat, în min. 150 de cuvinte, argumentînd apartenența textului la estetica simbolistă.

Nervi de primăvară

Primăvară...

O pictură parfumată cu vibrații de violet.

În vitrine, versuri de un nou poet,

În oraș, suspină un vals de fanfară.

O lungă primăvară de visuri și păreri ...

O lungă deșteptare zvonește împrejur,

E clar și numai soare.

La geamul unei fabrici o pală lucrătoare

Aruncă o privire în zarea de azur.

O nouă primăvară pe vechile dureri ...

Apar din nou țărani pe hăul din câmpie,

În infinit pământul se simte tresăltînd :

Vor fi acum de toate cum este orișicînd,

Dar iar rămîne totul o lungă teorie.

O, cînd va fi un cântec de alte primăveri ? .

Vocabular

Pală – (Despre oameni și despre fața lor) Palid.

Azur – Culoare albastră deschisă.

Hăul – Prăpastie adâncă; abis, genune, adânc.

- 1) Menționează două teme/motve literare prezente în textul dat.
- 2) Comentați în două enunțuri titlul poeziei.
- 3) Extrageți un verb la timpul prezent și prezentați valoarea lui expresivă.
- 4) Formulați sentimentele eului liric. (3 rînduri).
- 5) Propuneți sinonime cuvintelor din text: *suspină, pămîntul, lungă, cîntec*.
- 6) Interpretați în cîte două enunțuri figurile de stil evidențiate.
- 7) Identifică mărcile lirismului subiectiv
- 8) Scrieți un eseu nestructurat, în min. 150 de cuvinte, argumentînd apartenența textului la estetica simbolistă.

- Concepeți o paralelă literară între poeziile „Privesc orașul furnicar” de Mihai Eminescu, „Noapte de oraș” de George Bacovia și „Veac” de Lucian Blaga, în cuprinsul căreia să evidențiați tema orașului și modalitățile artistice diferențiate de realizare a acestuia.
- Redactează un eseu în care să compari viziunea despre lume (simbolistă și romantică) în „Sonet” de George Bacovia și „Sonet” de Mihai Eminescu..

Metoda cubului

- Clasa a fost împărțită în șase grupe de elevi. Fiecare grupă folosește ca suport textul poeziei „Decor”.
- Grupa I: Descrie imaginea de ansamblu a peisajului sugerat de versurile poeziei „Decor” de George Bacovia. Selectați în acest sens, expresiile și cuvintele cu funcție decorativă.
- Grupa II: Compară modul în care a fost tratată tema naturii în creația eminesciană și în poezia lui Bacovia.
- Grupa III: Asociază efectul poetic creat prin corespondența între sugestia cromatică (alb-negru) și cea muzicală.
- Grupa IV: Aplică noțiunile asimilate la capitolul „Simbolism” și identifică tema și motivele acestei poezii.
- Grupa IV: Analizați dispoziția numerică a substantivelor, adjectivelor și a verbelor în cele 3 strofe ale poeziei „Decor” de George Bacovia.

- Grupa VI: Argumentați afirmația: ”La Bacovia sensibilitatea fuzionează cu tema lirică; astfel actul liric devine un act existențial. (Tudor Vianu)
- Textul literar ales ca suport de lucru este poezia „**Plumb**” tipărită în volumul de poezii intitulat „Plumb”.

Grupa I: Descrie elementele cadrului spațial și atmosfera generală a poeziei.

Grupa II: Compară cele două strofe, urmărind dispunerea sintactică a părților de propoziție, a propozițiilor și a frazelor, topica acestora.

Grupa III: Asociază cuvinte/sintagme potrivite celor două teme lexicale: “a realului” și a “eului poetic”.

Grupa IV: Aplică cunoștințele dobândite și precizează procedeele artistice întâlnite în poezie.

Grupa V: Analizează construcția “Dormea întors amorul meu de plumb” referindu-te la semnificația acestei secvențe.

Grupa VI: Argumentează de ce poezia “Plumb” este considerată de critica literară o poezie de atmosferă și sugestie.

Metoda Frisco în desfășurarea unui text liric „**Gri**” de George Bacovia, clasa a XII-a.

Etapele lecției :

Formarea celor două echipe:

- 1.- echipa de investigație
- 2- echipa de concluzionare

Împărțirea rolurilor:

- ✓ conservatorul/tradiționalistul;
- ✓ exuberantul;
- ✓ pesimistul;
- ✓ optimistul

Împărțirea întrebărilor din lista de control pentru echipa de investigare, pe cele trei grupe:

G. I 1. Ce exprimă poezia „Gri” de George Bacovia

2. Explică titlul poeziei.

3. Care este figura de stil prezentă în titlu și ce vă sugerează?

G. II 1. Termenul metaforic central este asociat cu leitmotivul ninsorii „gri”. De ce credeți că poetul a ales o astfel de asociere?

2. Recitați prima strofă și explicați simbolurile cromatice.

3. Explicați epitele din strofa a doua.

G.III 1. Argumentați preferința poetului pentru substantivele nearticulate

2. Care credeți că este mesajul poeziei?

3. Recitați ultimul vers al poeziei și dați-i interpretarea respectivă.

Verificarea frontală a răspunsurilor elevilor;

Aprecierea răspunsurilor (de către echipa de concluzionare ajutată de profesor);

Identificarea problemei (de către profesor):

Aprecierea activității interpretării de roluri a elevilor de către profesor.

Formularea concluziei asupra problemei de către elevi sprijiniți de către profesor

Metoda pălărilor gânditoare

- Textul literar ales ca suport de lucru este poezia „**Marș funebru**” tipărită în volumul de poezii intitulat „Scânteii galbene”.

Pălăria albă reprezintă inventarierea, având rolul de a pune întrebări/sarcini/probleme:

- Prezentăți date despre viața și opera lui George Bacovia.
- Prezentăți trăsăturile simbolismului.

Pălăria galbenă reprezintă gândirea pozitivă, optimismul și percepția pozitivă asupra lucrurilor.

- Prezentăți rolul esențial pe care l-a avut George Bacovia în orientarea poeziei dinspre tradiționalism spre modernitate.

Pălăria neagră reprezintă gândirea critică. Exprimă prudența, grija, avertismentul, judecata, totul însoțit de argumente.

- Precizați de ce nu sunteți de acord cu atmosfera lugubră descrisă în poezie.

Pălăria roșie este expresia unei abordări afective, conforme cu sentimentele vorbitorului. Purtătorul acestei pălării își exprimă sentimentele în legătură cu tema dată, fără să-și motiveze părerea exprimată.

- Exprimați-vă opinia față de textul dat.

Pălăria verde simbolizează creativitatea, ideile noi, găsirea de alternative, îndeamnă la interpretarea originală a temei, oferă sugestii, provocări.

- Comentați versul *Lugubrul mars al lui Chopin*, încercând stabilirea unei similitudini între compoziția celebrului muzician, auzită la începutul orei, și poezia lui Bacovia.

Pălăria albastră simbolizează gândirea de ansamblu și procesul de control. Această pălărie poate fi deținută de profesor sau de un elev din clasele mai mari, cu rolul de a conduce discuția și de a sintetiza în final, esența acestora. Acesta moderează discuția, rezumă ideile, invită pe ceilalți să ia cuvântul, ajutându-i să găsească soluții și să se exprime.

Metoda inteligențelor multiple

Aplicație poezia *Lacustră* de George Bacovia

Grupa I: INTELIGENȚA VERBAL - LINGVISTICĂ

- o Redactați un monolog interior sub forma unei scrisori a eului liric, izolat în locuința lacustră, utilizând elemente și simboluri poetice din textul citit.
- o Identificați expresiile ce realizează câmpul semantic al eului liric și pe cel al cadrului.

Grupa a II-a: INTELIGENȚA VIZUAL - SPAȚIALĂ

- o Reprezentați prin desen o secvență lirică preferată, având în vedere imaginea spațiului în care se adăpostește eul liric.
- o Numiți culorile care se potrivesc fiecărui tablou.

Grupa a III-a: INTELIGENȚA MUZICAL – RITMICĂ

- Alegeți o melodie potrivită pentru a reda atmosfera poeziei sau sentimentele eului liric.
- Precizați instrumentele muzicale care exprimă conținutul versurilor.

Grupa a IV-a: INTELIGENȚA NATURALISTĂ

- Incadrați eul liric într-un tip temperamental, motivându-vă alegerea.
- Numiți trei trăsături de caracter ale eului liric, pe care le deduceți din următoarea secvență lirică: „Si parcă dorm pe scânduri ude, / În spate mă izbește-un val / Tresar prin somn și mi se pare / Că n-am tras podul de la mal”.

Prof. Memet Mujghean

Liceul Teoretic „N. Bălcescu” din Medgidia